

REZOLUTË

PËR VLERËSIMIN E VEPRIMTARISË SË ENTIT RREGULLATOR TË UJIT, PËR VITIN 2021

Kuvendi i Shqipërisë,

Duke njohur Entin Rregullator të Ujit si një institucion të pavarur publik, përgjegjës për rregullimin dhe mbikëqyrjen e sektorit të furnizimit me ujë dhe largimit e përpunimit të ujërave të ndotura në nivel kombëtar;

Duke theksuar se treguesit kryesorë të performancës, për vitin 2021, në sektorin UK paraqiten me një përmirësim të lehtë, me përjashtim të treguesve Mbulimi i Kostove O&M dhe Kohëzgjatja e Furnizimit me Ujë, të cilët mbesin në të njëjtin nivel me ato të vitit 2020;

Duke mbajtur parasysh se ky përmirësim i treguesve vjen pas përkeqësimit që patën gjatë pandemisë COVID-19 dhe tërmetit të fundvitit 2019;

Duke theksuar se ndryshimet ligjore të nevojshme, me gjithë periudhën disavjeçare që diskutohen, ende nuk janë realizuar, si dhe duke nxitur qeverinë dhe të gjithë aktorët për të propozuar sa më parë ndryshimet ligjore, të cilat pritet të kenë një ndikim pozitiv si në sektorin e UK-së, ashtu edhe në lidhje me pavarësinë institucionale dhe operacionale të ERRU-së, rolit të saj për mbrojtjen e konsumatorit, përcaktimin e saktë të kompetencave dhe shmangien e mbivendosjes së kompetencave, rritjen e efektivitetit etj.;

Duke theksuar nevojën e përmirësimit të aspekteve të menaxhimit nga shoqëritë e ujësjellës-kanalizimeve për t'i bërë ato më të qëndrueshme financiarisht, si dhe për të rritur transparencën e tyre me konsumatorët,

Vlerëson për vitin 2021:

- Përmirësimin e lehtë pothuajse të të gjithë treguesve kryesorë të performancës për vitin 2021 me përjashtim të treguesve Mbulimi i Kostove O&M dhe Kohëzgjatja e Furnizimit me Ujë, të cilët mbetën në të njëjtin nivel me një vit më parë.

- Krijimin e një praktike standarde monitorimi për shoqëritë e ujësjellës-kanalizimeve, me qëllimin kryesor mbrojtjen e konsumatorit duke hartuar një program vjetor për monitorimin e këtyre shoqërive, për trajtimin e ankesave të konsumatorit, ku tashmë për të nxitur shoqëritë për përmirësimin e cilësisë së shërbimit dhe mbrojtjen e konsumatorit, përgjigjet ndaj “Ankesave të klientëve” dhe “Zgjidhjet e ankesave të klientëve” do të ndikojnë në përditësimin tarifor përmes dhënies së bonusit/penalitetit.

- Miratimin e rregullores për procedurat e zgjidhjes alternative të mosmarrëveshjes (ZAM) midis konsumatorit dhe operatorit ujësjellës-kanalizime nga struktura e zgjidhjes alternative të mosmarrëveshjes, si një mundësi më shumë, e cila do të ndikojë në përmirësimin e procedurave dhe efikasitetin e zgjidhjes së problematikave dhe ankesave të konsumatorëve.

- Punën e bërë nga ERRU-ja për zgjidhjen e problematikës së mbifaturimit të konsumatorëve familjarë kur ata nuk janë të pajisur me matës dhe faturohen aforfe mbi normën e konsumit prej 150 litrash/ditë/person (4.5 m³/muaj/person).

- Përpjekjet për të bërë të mundur promovimin e institucionit përmes dëgjësive publike, si dhe nëpërmjet rrjeteve sociale, të cilat ndikojnë në ndërgjegjësimin e konsumatorëve për të drejtat e tyre, si dhe në rritjen e besimit të konsumatorëve tek ERRU-ja për mbrojtjen e interesave të tyre.

- Rishikimin e metodologjisë tarifore përmes miratimit të dokumentit “Metodologjia dhe procedura për miratimin e tarifave të shërbimeve të ujësjellës-kanalizimeve”. Metodologjia e rishikuar përmban dy metoda të llogaritjes së tarifave, atë ekzistuese të rishikuar “Kosto-plus”, e cila do të vazhdojë të përdoret për shoqëritë UK që propozojnë rritje tarifash deri në mbulimin 100% të kostove të O&M dhe ajo e “Çmimit tavan”, e cila kërkon që shoqëritë të aplikojnë për tarifa të reja detyruesisht bazuar në një plan biznesi 5-vjeçar dhe aplikohet për tarifa të propozuara për shoqëritë me target mbulimin deri në 100% të kostove kapitale të aktivitetit.

- Studimin e bërë nga ERRU-ja për problematikën e mbulimit të kostove të energjisë për shoqëritë UK, si një problematikë e mbartur në vite dhe tepër e rëndësishme për t'u zgjidhur. Studimi ka për qëllim paraqitjen e gjendjes së shoqërive UK me nivel debie të lartë ndaj OSHEE-së, analizën e faktorëve që kanë ndikuar në akumulimin e kësaj debie, si dhe dhënien e rekomandimeve për mundësinë e shlyerjes së tyre.

Kuvendi i Shqipërisë, për vitin 2022, rekomandon:

1. ERRU-ja, në bashkëpunim edhe me Agjencinë Kombëtare të Ujësjetës-Kanalizimeve (AKUM), si dhe me aktorët e tjerë në sektorin UK, duhet të bashkërendojë punën për të gjetur zgjidhje konkrete dhe mekanizmat e duhur për të vënë në pozita pune ndërmarrjet UK dhe përmirësimin e performancës në sektor, veçanërisht të ujit pa të ardhura. Grantet apo financimet që jepen për ndërmarrjet e ujësjetës-kanalizimeve duhet të kushtëzohen me arritjen e objektivave të vënë nga ERRU-ja dhe rritjen e performancës. Është e papranueshme që edhe pse nga njëra anë investimet e qeverisë në sektorin e ujësjetës-kanalizimeve rriten dhe nga ana tjetër humbjet (uji pa të ardhura) për vite me radhë vijnë të mbeten në nivele tepër të larta, ka keqmenaxhim të ndërmarrjeve të ujësjetës-kanalizimeve.

2. ERRU-ja të japë kontributin e saj konkret në kuadër të nismës së qeverisë qendrore, të ndërmarrë gjatë vitit 2021 mbi agregimin e sektorit si avantazh i ekonomisë së shkallës për përmirësimin e performancës së sektorit në drejtim të përmirësimit të eficiencës operationale dhe qëndrueshmërisë financiare.

3. ERRU-ja të japë kontributin e saj konkret dhe të bashkëpunojë ngushtësisht me Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, AKUM-in (Agjencia Kombëtare e Ujësjetës-Kanalizimeve dhe Infrastrukturës së Mbetjeve), AMBU-në (Agjencia e Menaxhimit të Burimeve Ujore), pushtetin vendor, si dhe me aktorët e tjerë kryesorë të sektorit të ujit në mbështetje të strategjisë së reformës për të bërë të mundur përmirësimin rrënjësor të performancës së sektorit ujësjetës-kanalizime.

4. ERRU-ja, në monitorimet e shoqërive të ujësjetës-kanalizimeve në terren, të kontrollojë me rigorozitet profilin e punonjësve të tyre në mënyrë që të përputhet me pozicionin e tyre të punës.

5. ERRU-ja të rekomandojë rishikimin e legjislacionit për mundësi të tjera alternative teknike për garantimin e sigurisë së ujësjetësve (monitorimin në distancë të objekteve me kamera), për të bërë të mundur rritjen e eficiencës së stafit dhe uljen e numrit të punonjësve. Shërbimi me personel roje fizike i sigurisë së objekteve të ujësjetësve ka ndikim negativ në treguesin e eficiencës së stafit, (treguesi i eficiencës së stafit pa përfshirë shërbimin roje do të ishte në nivelin e 4.9 punonjës për 1000 lidhje nga 5.28 punonjës për 1000 lidhje, për shkak të punonjësve të sigurisë për ruajtjen e objekteve të ujësjetësve).

6. ERRU-ja të vijojë punën për procesin e monitorimit të shoqërive të ujësjetës-kanalizimeve për mënyrën e trajtimit të ankesave të konsumatorëve dhe evidentimit të problematikave që kanë shoqëritë në drejtim të ofrimit të shërbimit ujësjetës-kanalizime, duke lënë rekomandime konkrete për t'u realizuar nga ato.

7. ERRU-ja të luajë një rol proaktiv dhe të bashkëpunojë me Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë për rishikimin e ligjit nr. 8102, datë 28.3.1996, "Për kuadrin rregullator të sektorit të furnizimit me ujë dhe të largimit dhe përpunimit të ujërave të ndotura", i ndryshuar, për forcimin e rolit të rregullatorit si institucion i pavarur në funksion të rritjes së performancës së sektorit në përgjithësi, si dhe për riaktivizimin e grupit të punës për të bërë të mundur ndryshimet e nevojshme ligjore për eliminimin e problemeve të licencimit të shoqërive të ujësjetës-kanalizimeve për plotësimin e kushteve të aktmiratimit të lejes higjieno-sanitare

8. ERRU-ja, në ristrukturimin e faqes zyrtare në internet, të bëjë të mundur që faqja e re të jetë më pranë konsumatorit, më e lehtë në përdorim dhe ku konsumatorët të kenë akses për komente, ankesa dhe pjesëmarrje për problematikën e ndryshme të shërbimeve të ujësjetës-kanalizimeve që ofrohen nga shoqëritë e ujësjetës-kanalizimeve.

9. ERRU-ja, në vijim të studimit të bërë nga ana e saj për problematikën e mbulimit të kostove të energjisë, për shoqëritë e ujësjetës-kanalizimeve, të iniciojë një bashkëpunim

AKUM–ERRU–OSHEE për të kryer një analizë të thelluar të gjendjes për shoqëritë problematike në drejtim të pagesës së faturës së energjisë elektrike, sipas një vlerësimi real të treguesve kryesorë të performancës (TKP), si dhe të firmoset një kontratë performance bazuar në objektiva që synojnë përmirësimin e gjendjes financiare të këtyre shoqërive.

KRYETARE
Lindita Nikolla

Miraturar në datën 14.4.2022.